

Socialdepartementet
Socialförsäkringsenheten
e-post: s.remissvar@regeringskansliet.se
karin.m.gustavsson@regeringskansliet.se

Remiss 2020:6 En begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering

(S2020/00536/SF)

Mittuniversitetet har anmodats att yttra sig över rubricerad utredning och avger följande yttrande.

Mittuniversitetet ställer sig positiv till förslaget att bedömning av arbetsförmågan efter dag 180 ska göras mot angivet normalt förekommande arbete. Vi vill här peka på att om bedömning görs att det inte är möjligt för den enskilde att återgå till sin arbetsgivare ska bedömningen göras begriplig för den försäkrade och att denne ges stöd och valmöjligheter i den fortsatta rehabiliteringsprocessen.

Mittuniversitetet instämmer i förslaget om att beslut om avslag bör underbyggas i större utsträckning för att Försäkringskassan ska kunna göra de ställningstaganden som krävs enligt rättspraxis. Vår bedömning är att detta är ett viktigt steg för att kvalitetssäkra bedömningsprocessen. I sammanhanget bör noteras att det finns brister i den vetenskapliga evidensen kring hur arbetsförmåga bör bedömas, vilket borde ligga till grund för metodik och innehåll av hur en sådan bedömning ska genomföras. Av stor betydelse är att Försäkringskassans handläggare har rätt förutsättningar, i form av resurser och kompetens för att genomföra bedömningar av försäkrades arbetsförmåga. Om dessa förutsättningar inte föreligger finns en påtaglig risk att förslagens målsättning inte kommer att förverkligas. Mittuniversitetet instämmer i att användning av standardiserade instrument delvis fungerar för att kartlägga individers arbetsförmåga, men för att nå framgång i arbetslivsinriktad rehabilitering behöver bedömningarna utgöras av en kombination av medicinska, psykologiska och sociala aspekter.

Mittuniversitetet instämmer i förslaget om att en försäkrad som har uppnått den ålder då hen som tidigast kan ta ut inkomstgrundad ålderspension (i dag 62 år) ska få sin arbetsförmåga bedömd mot arbete hos arbetsgivaren oavsett hur länge hen har haft nedsatt arbetsförmåga. Vi ställer oss också positiva till förslagen om att det räcker med att övervägande skäl talar för återgång i arbete hos arbetsgivaren senast dag 365 för att bedömningen av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete ska kunna skjutas upp från och med dag 181 samt att den som har haft nedsatt arbetsförmåga i 365 dagar ska kunna få sin arbetsförmåga fortsatt bedömd mot arbete hos arbetsgivaren om hög grad av sannolikhet talar för återgång i detta arbete senast vid dag 550.

Mittuniversitetet ställer sig vidare positivt till förslaget att vid bedömning av rätten till rehabiliteringsersättning ska arbetsförmågan inte bedömas mot normalt förekommande arbete. Vi vill här lyfta fram att det är viktigt att fokusera på arbetslivsinriktad

rehabilitering och betydelsen av planering och genomförande av rehabiliteringsinsatser med målet att den försäkrade ska återgå till sin arbetsgivare. Vi anser att bedömningar mot normalt angivet arbete inte bör göras då den försäkrade är i olika aktiviteter med målet att återgå till arbete hos arbetsgivaren. Användning av "rehabiliteringsersättning" sätter fokus på att den försäkrade är i en aktiv rehabiliteringsprocess.

Övriga reflektioner kring betänkandet

Mittuniversitetet ställer sig positiv till utredningens syfte, men vill peka på betydelsen av ett ökat fokus på aktiv arbetslivsinriktad rehabilitering om utredningens förslag ska få önskad effekt. Med en starkare betoning på arbetslivsinriktad rehabilitering i sjukförsäkringen, ställs krav på andra aktörer, bland annat arbetsgivare, hälso- och sjukvård, företagshälsovård och Arbetsförmedlingen.

Ett tydligare fokus på arbetslivsinriktad rehabilitering kommer att ställa högre krav på att den försäkrades arbetsgivare är aktiv i planering av rehabiliteringsinsatser och eventuella anpassningar i arbetet för individer med nedsatt arbetsförmåga. Detta innebär att det är viktigt att säkerställa att arbetsgivaren har förutsättningar att arbeta och agera i arbetslivsinriktad rehabilitering för sina anställda. Vår bedömning är att det behövs ett ökat externt stöd från Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Företagshälsovården till arbetsgivare när det gäller arbetslivsinriktad rehabilitering. Företagshälsovårdens roll och kompetens bör stärkas så att de kan vara mer aktivt involverad i organisationers rehabiliteringsarbete och i individuella rehabiliteringsprocesser.

Om arbetslivsinriktad rehabilitering ska utvecklas utifrån ett helhetsperspektiv är det viktigt att andra satsningar inom området genomförs så de kompletterar varandra, satsningar riktade till exempelvis hälso- och sjukvård och företagshälsovård samt det förstärkta samarbetet mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Föredragande och beslut

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Anders Fällström efter föredragning av professor John Selander. Närvarande vid den slutliga behandlingen av ärendet har prorektor Håkan Wiklund, förvaltningschef Lotten Glans, samordnare Anna Haeggström, studentrepresentanterna Hilda Månsson och Rebecka Mc Neill varit.

Anders Fällström
Rektor